

Warszawa, dn. 13 października 2025 r.

INFORMACJA PRASOWA

OD ANALOGÓW DO ALGORYTMÓW: ARCHIWA W ERZE CYFROWEJ.

4. EDYCJA KONARSKI LECTURES Z UDZIAŁEM ŚWIATOWEJ SŁAWY BADACZKI

16 października 2025 r. o godz. 12.00 rozpocznie się czwarta edycja międzynarodowego cyklu „Konarski Lectures”, organizowanego przez Archiwa Państwowe. Tym razem wydarzenie odbędzie się w Lublinie na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Na zaproszenie Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych do Polski przyleci prof. Anne J. Gilliland – światowej sławy badaczka archiwistyki z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Los Angeles (UCLA). Jej wykład „Getting to Digital”, poświęcony cyfrowej transformacji archiwów będzie transmitowany na żywo w internecie. — *To będzie jedno z najważniejszych wydarzeń naukowych tej jesieni. Zaproszenie prof. Anne J. Gilliland, jednej z najbardziej wpływowych postaci współczesnej archiwistyki, to dla mnie ogromny zaszczyt. To osoba, która współtworzy światową debatę o archiwach cyfrowych i etyce ich funkcjonowania. Jej spojrzenie na archiwistykę – nie tylko jako na naukę o przeszłości, ale jako narzędzie sprawiedliwości społecznej i włączania marginalizowanych głosów – głęboko rezonuje z misją Archiwów Państwowych. To będzie jedyna okazja, by posłuchać na żywo naukowczynie, której dorobek inspirował badaczy i praktyków na całym świecie* — informuje dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, pomysłodawca cyklu.

„Konarski Lectures” to cykl międzynarodowych wykładów archiwalnych, organizowany przez Archiwa Państwowe, poświęcony pamięci **profesora Kazimierza Konarskiego** – wybitnego historyka i archiwisty, autora pierwszego w językach słowiańskich podręcznika dla pracowników archiwów pt. „*Nowożytna archiwistyka polska i jej zadania*” z 1929 roku. Inicjatywa została zainaugurowana w 2022 roku, w pięćdziesiątą rocznicę śmierci profesora, i od tego czasu stanowi ważne wydarzenie w środowisku archiwistycznym.

Celem cyklu jest promowanie i rozwój archiwistyki, a także tworzenie przestrzeni do wymiany wiedzy i doświadczeń między archiwistami oraz specjalistami z zakresu zarządzania dokumentacją z różnych krajów. Wykłady w ramach „Konarski Lectures” prowadzą uznani eksperci i badacze, którzy podejmują aktualne tematy związane

z teorią archiwalną, praktyką archiwalną oraz wyzwaniem stojącymi przed archiwami w dobie cyfrowej transformacji.

— „Konarski Lectures” to nie tylko wykład. To przestrzeń refleksji - rozmowa o pamięci, technologii i odpowiedzialności. Cieszę się, że z roku na rok to wydarzenie przyciąga coraz więcej uczestników. Od początku istnienia cykl gromadzi najwybitniejszych specjalistów, łącząc tradycję z najnowszymi trendami w zarządzaniu pamięcią, informacją i dziedzictwem dokumentacyjnym — informuje **dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych**.

W tym roku wydarzenie po raz pierwszy odbędzie się w Lublinie, w gościnnych murach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Gościem specjalnym będzie **Anne J. Gilliland** – archiwistka, badaczka i profesor archiwistyki, jedna z najważniejszych postaci współczesnej teorii archiwalnej. Kieruje Center for Information as Evidence na Uniwersytecie Kalifornijskim w Los Angeles (UCLA), gdzie od 1995 roku kształci kolejne pokolenia specjalistów w dziedzinie informacji i archiwów.

W swoim październikowym wykładzie, zatytułowanym „**Getting to Digital**” Profesor Gilliland podejmie pogłębioną refleksję nad przemianami, jakie zaszły w archiwistyce w dobie rewolucji cyfrowej. Czy archiwa mogą i czy powinny, stać się w pełni cyfrowe? Co tracimy, a co zyskujemy, gdy tradycja spotyka technologię? Na te pytania odpowie, analizując ponad cztery dekady rozwoju cyfrowych technologii w archiwach.

— *Podczas spotkania zapytam, dlaczego po wielu dekadach intensywnych inwestycji w badania i budowę infrastruktury, a także w edukację zawodową, wiele archiwów nadal nie jest w pełni „cyfrowych” pod względem zasobów i działań?* — **zapowiada Profesor Gilliland**. — *Wraz z pojawieniem się w ciągu ostatnich kilku lat nowych obaw związanych z generatywną sztuczną inteligencją, pojawił się u archiwistów dyskomfort związany z utratą kontroli nad archiwami, ale także obawy etyczne dotyczące tego, jak archiwa powinny lub mogłyby być wykorzystywane, gdyby rzeczywiście były w pełni cyfrowe?* — dodaje.

Cała wypowiedź Profesora Gilliland jest dostępna na kanale YouTube Archiwów Państwowych: <https://youtu.be/-SaYBau143w?si=dU1dfdnr1oSC5kuB> .

Limit miejsc stacjonarnych na wykład został już wyczerpany ze względu na ogromne zainteresowanie środowiska akademickiego i archiwalnego. Niemniej, jak co roku, spotkanie będzie transmitowane w Internecie. **Wydarzenie będzie można oglądać pod tym linkiem:** <https://www.youtube.com/live/6HIMm9m2U2U?si=1tK6BLnvjy3HGf8> oraz na profilu Facebook Archiwów Państwowych.

W trakcie 60-minutowego wykładu online, tłumaczonego symultanicznie z języka angielskiego na polski, przewidziana jest możliwość zadawania pisemnych pytań.

Prosimy o ich przesyłanie na adres konarski@archiwa.gov.pl, a Organizatorzy prześlą je Profesor Gilliland podczas sesji Q&A.

Więcej informacji na stronie <https://archiwa.gov.pl/zapraszamy-na-czwarty-wyklad-z-cykladu-konarski-lectures/>



Archiwa Państwowe to instytucje, które zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, konserwowaniem oraz udostępnianiem dokumentów i akt publicznych, mających znaczenie dla historii kraju i jego obywateli. Działają na podstawie przepisów prawa, w tym ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, i są częścią systemu administracji publicznej. Archiwa państwowe pełnią istotną rolę w ochronie dziedzictwa narodowego, umożliwiając badania naukowe, ale także zapewniając dostęp do dokumentów w celach administracyjnych, prawnych, naukowych czy genealogicznych. Archiwa Państwowe składają się z 3 archiwów o charakterze centralnym z siedzibą w Warszawie: Archiwum Głównego Akt Dawnych – przechowującego najważniejsze dokumenty państwa polskiego od średniowiecza do zakończenia I wojny światowej, Archiwum Akt Nowych – przechowującego wytworzone po 1918 r. akta władz centralnych, instytucji i stowarzyszeń o charakterze ogólnopolskim, Narodowego Archiwum Cyfrowego – przechowującego dokumentację fotograficzną, dźwiękową oraz filmową powstałą od początków XX w., 29 archiwów o charakterze regionalnym wraz z oddziałami zamiejscowymi – przechowujących źródła historyczne do dziejów regionu. W Archiwach Państwowych przechowywane są najważniejsze źródła do historii państwa polskiego m.in. dokument Zbiluta z 1153 r. (najstarszy akt prawny sporządzony w Polsce), dokumenty królów i książąt, dokumenty lokacyjne miast np. Krakowa z 1257 r., oryginały Unii Lubelskiej z 1569 r. oraz Konstytucji 3 Maja z 1791 r., dokumenty ważnych osobistości historycznych m.in. Ignacego Jana

Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Daszyńskiego , dokumenty Biura Odbudowy Stolicy dotyczące prac budowlanych prowadzonych w Warszawie po II wojnie światowej, a także setki tysięcy fotografii z Polski i świata m.in. pochodzących ze zbiorów „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” oraz Wojskowej Agencji Fotograficznej.

Kontakt dla mediów:

Krystian Cieślak

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

tel. kom. 734 116 940

e-mail: kcieslak@archiwa.gov.pl

Biuro Prasowe, e-mail: media@archiwa.gov.pl